

Diagnoza czynników chroniących i ryzyka w Szkole Podstawowej nr 25 im. Kornela Makuszyńskiego

Podstawa prawna opracowania

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, Art. 26
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii

Rok szkolny 2023/2024

1. Źródła danych

- Ankiety dla uczniów klas IV–VIII (poczucie bezpieczeństwa w szkole, relacje rówieśnicze, stosowanie używek, cyber zagrożenia). Ankieta przeprowadzona za pomocą forms- online.
- Wywiady z wychowawcami i nauczycielami
- Rozmowy z rodzicami podczas zebrań.
- Analiza dokumentacji szkolnej (frekwencja, uwagi, osiągnięcia, wpisy do dzienników, analiza dokumentacji specjalistów szkolnych).
- Badanie przeprowadzone wśród uczniów klas 5-7, ankiety wypełniło 195 uczniów, celem badań była ocena czynników ryzyka i czynników chroniących zachowań problemowych/ryzykownych uczniów naszej szkoły.
- **Obszar: Relacje i poczucie bezpieczeństwa-** Czynniki chroniący: uczeń czuje się bezpiecznie w domu/szkole Czynniki ryzyka: uczeń nie czuje się bezpiecznie w szkole 67 % odpowiedzi tak i raczej tak uczniów czuje się bezpiecznie w szkole, (18% nie)

Czynniki chroniący: dobre samopoczucie w szkole. Czynniki ryzyka: złe samopoczucie w szkole 91% uczniów lubi swoją klasę 13% uczniów bardzo lubi szkołę; 7 %, raczej lubi, 32%-raczej jej nie lubię, natomiast 19 % zaznaczyło, że nie lubi swojej szkoły. Uczniowie w mojej klasie są życzliwi dla siebie nawzajem 10 %-tak, 36% raczej tak, 26% odpowiedziało nie.

Na pytanie komu powiesz jeśli miałbyś/miałabyś jakieś trudności w szkole np. zdarzyło się coś nie milego, ktoś sprawił Ci przykrość lub wyrządził jakąś krzywdę, 42% powiedziałoby rodzicom, 43% przyjaciołom 19% pedagogowi/psychologowi, 24% nauczycielom, nikomu 50%.

- **Obszar: Doświadczenie przemocy rówieśniczej. Bycie sprawcą przemoc** - Czynniki chroniący: nie doświadczanie przemocy psychicznej Czynniki ryzyka: doświadczanie przemocy psychicznej Deklaracje uczniów w zakresie doświadczania przemocy psychicznej (brzmienie pytania: "W szkole doświadczają: wyśmiewania, prowokowania, izolowania, traktowania jak ktoś niewidzialny, i tym podobne"): 41% uczniów nie doświadcza wcale 13% , 45% czasami , rzadko 13% .

Czynniki chroniący: nie doświadczanie cyberprzemocy Czynniki ryzyka: doświadczanie cyberprzemocy Uczniowie udzielili poniższych odpowiedzi na pytanie (brzmienie pytania: „Doświadczyłem/am cyberprzemocy wyśmiewania w internecie, hejtu, izolowania mnie z grup klasowych, nie zapraszania do grup klasowych itp. : Tak, doświadczyłem/am od innych uczniów naszej szkoły 25% Tak, doświadczyłem/am ze strony nieznanych mi osób 13% Nie doświadczyłem/am 61 %

Czynniki chroniący: nie jest sprawcą przemocy . Czynniki ryzyka: jest sprawcą przemocy Uczniowie na pytani czy zaczepiają rówieśników w szkole, wyśmiewają ich, popychają, prowokują udzielili następujących odpowiedzi: Bardzo często 0% Często 0% Czasami 2% Rzadko 13% Wcale 85% Na pytanie „Wpadam z innymi uczniami w konflikty” odpowiedzieli: Bardzo często 2% Często 9% Czasami 23% Rzadko 23% Wcale 65%

- **Obszar: Kontakt z używkami-** Czynniki chroniący: brak kontaktu z substancjami psychoaktywnymi Czynniki ryzyka: kontakt z substancjami psychoaktywnymi Na pytanie: „Miałem/miałam bezpośredni kontakt z:” uczniowie odpowiadali: z e-papierosami 47% papierosami klastycznymi 30%, dopalaczami 2% marihuaną, 0% narkotykami, 0% piwem 42% wódką 10 % winem 25% innymi wyrobami alkoholowymi 2%, nie miałem kontaktu z wymienionymi używkami 87%

Czynniki chroniący: środowisko znajomych nie ma kontaktu z substancjami psychoaktywnymi Czynniki ryzyka: środowisko znajomych ma kontakt z substancjami psychoaktywnymi Na pytanie: „Moi znajomi mają bezpośredni kontakt z”: uczniowie odpowiadali: z e-papierosami 81% papierosami klastycznymi 20% innymi wyrobami tytoniowymi 2% dopalaczami 3% marihuaną 0% narkotykami 0% piwem 7% wódką 3% winem 8% innymi wyrobami alkoholowymi 3% nie mają kontaktu z wymienionymi używkami 66%

- **Obszar: Korzystanie z multimediów**

Czynnik chroniący: kontrolowane korzystanie z multimediów Czynniki ryzyka: brak kontroli nad multimediami . Na pytanie: „Mam poczucie, że za dużo czasu spędzam przed telefonem, komputer i innymi urządzeniami” odpowiedzieli: Bardzo często 20% Często 21% Czasami 28% Rzadko 30% Wcale 1

- **Obszar: Samoocena** Czynniki chroniący: czuje się akceptowany, ważny Czynniki ryzyka: brak akceptacji 71% uczniów czuje się akceptowanych w klasie. (28% nie)

- **Obszar: Samopoczucie i poczucie przeciążenia**

Czynnik chroniący: poczucie szczęścia Czynniki ryzyka: brak poczucia szczęścia. Na pytanie:” Czuję, że jestem szczęśliwy/a”, odpowiedzieli: tak 32% Często 24 % Czasami 18% Rzadko 14% Wcale 13%

Czynnik chroniący: nie łamię zasad. Czynniki ryzyka: łamię zasady Na pytanie „Mam problemy z przestrzeganiem zasad w szkole”, uczniowie odpowiedzieli: Bardzo często 7% Często 7% nigdy 40%. Umiarkowane są wyniki dotyczące łamania zasad, 10% uczniów czasami ma problem z przestrzeganiem zasad w szkole, 26% łamię je rzadko.

WNIOSKI I REKOMENDACJE DO PRACY W ROKU SZKOLNYM 2024/2025

- W ramach godzin z wychowawcą prowadzenie zajęć podnoszących umiejętności nawiązywania i utrzymywania właściwych relacji rówieśniczych, tworzyć atmosferę otwartej i życzliwej komunikacji, umożliwiającej otwarte zwracanie się uczniów o pomoc w przeżywanych trudnościach (czynnik ryzyka -26% badanych nie czuje się życzliwie traktowanym w klasie, 28% nie czuje się akceptowany w klasie).
- Prowadzenie edukacji na temat mechanizmów uzależnienia, pokazywanie alternatywy zachowań w sytuacjach trudnych, konfliktowych .
- Realizacja zajęć mających na celu doskonalenie umiejętności bezpiecznego korzystania z Internetu (czynnik ryzyka- 38% doświadczyło przemocy w sieci)
- Pokazywanie uczniom różnych form aktywności i wykorzystywanie aktywnie czasu wolnego,(czynnik chroniący uczniowie wskazują, że w sytuacjach kryzysowych pomaga im wsparcie dorosłych, życzliwa atmosfera, zorganizowany czas wolny i udział w zajęciach pozalekcyjnych: czynnik ryzyka- 86% uczniów czuje się przemęczonych, a 27% uczniów nie odczuwa szczęścia w swoim życiu).

- Przeprowadzić w ramach godzin z wychowawcą cykl zajęć, mających na celu budowanie poczucia przynależności do grupy, w oparciu o różnorodność poglądów, możliwości, pochodzenia, wyznania uczniów.
- Podnosić umiejętności nauczycieli i specjalistów pracujących z uczniami z SPE w zakresie skutecznych technik i metod rozwiązywania konfliktów oraz pracy z zachowaniami trudnymi.